

Miketz – Righteous are the foundation of the world

Bereshit 41:14-16

“Thereupon Pharaoh sent for Joseph, and he was rushed from the dungeon. He had his hair cut and changed his clothes, and he appeared before Pharaoh. And Pharaoh said to Joseph, “I have had a dream, but no one can interpret it. Now I have heard it said of you that for you to hear a dream is to tell its meaning.” Joseph answered Pharaoh, saying, “Not !! God will see to Pharaoh’s welfare.”

וישלח פרעה ויקרא את־יוסף ויריצהו מן־הבּוֹר ונגלח וניסלף שמלתיו ויבא אל־פרעה: ויאמר פרעה אל־יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אתו: ויען יוסף את־פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את־שלום פרעה:

Bereshit 40:13-14

In three days Pharaoh will pardon you and restore you to your post; you will place Pharaoh’s cup in his hand, as was your custom formerly when you were his cupbearer. But think of me when all is well with you again, and do me the kindness of mentioning me to Pharaoh, so as to free me from this place.

בְּעוֹד ׀ שְׁלִשֵׁת יָמִים יִשָּׂא פְרֵעָה אֶת־רֹאשִׁי וְהִשִּׁיבָה עַל־כִּנְיָי וְנָתַתְּ כּוֹס־פְּרֵעָה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מְשַׁקֵּהוּ: כִּי אִם־זָכַרְתָּנִי אִתְּךָ כְּאֲשֶׁר לָךְ וְעָשִׂיתָ־נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתָּנִי אֶל־פְּרֵעָה וְהוֹצֵאתָנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה:

Midrash Tanhuma Vayeshev 9:6

ולא הנה צריך לעשות שם אלא עשר שנים. ולמה נתוספו לו שם שתי שנים. אמר הקדוש ברוך הוא, אתה השלכת בטחוני ובטחת בשר המשקים ואמרת לו שמי זכירות, כי אם זכרמני והזכרמני, תשמפח שמי שנים בבית הסהר. לכה כתיב: ויהי מקץ שנתים ימים, שתי שנים ליציאת שר המשקים מבית הסהר.

Since he was sentenced to remain in prison for ten years, why were two additional years added? The Holy One, blessed be He, said to him: You abandoned your trust in Me and placed your trust in the chief butler, whom you implored twice to remember you: That thou wouldst remember me and make mention of me unto Pharaoh (Gen. 40:14). Therefore, you shall be forgotten in prison for two additional years. Thus it is written: And it came to pass at the end of two years (ibid. 41:1), that is, two years after the butler had departed from prison.

Bereshit 40:15

“For in truth, I was kidnapped from the land of the Hebrews; nor have I done anything here that they should have put me in the dungeon.”

כִּי־גָנַב גָּנַבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרָיִם וְגַם־פַּה לֹא־עָשִׂיתִי מֵאוֹמָה כִּי־שָׂמוּ אֹתִי בְּבוֹר:

Tanchuma Vayeshev 8:3

When his master became aware of this, he entrusted him with the keys of the household, and concerned himself no longer with any household matters, as is said: *Behold, my master, having me, knoweth not what is in the house* (ibid., v. 8). As soon as he realized his own importance, he began to eat, drink, and curl his hair, and say: "Blessed be the Omnipotent One who has caused me to forget my father's house." Whereupon the Holy One, blessed be He, rebuked him, saying: Your father mourns for you in sackcloth and ashes, but you eat and drink and curl your hair; therefore, your mistress will impose herself on you and will torment you. Hence it is written: *His master's wife cast her eyes upon Joseph* (ibid., v. 7). *But he refused* (ibid., v. 8).

כִּיּוֹן שָׂרָאָה רַבּוֹ כֵּן, מָסַר לוֹ אֶת כָּל הַמִּפְתָּחוֹת וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ אַחֲרָיו כְּלוּם, שָׁכַן אוֹמֵר, הֵן אֲדֹנָי לֹא יָדַע אֶתִּי מֵהַבַּיִת. כִּיּוֹן שָׂרָאָה יוֹסֵף אֶת עַצְמוֹ בְּכֶה, הִתְחִיל אוֹכֵל וְשׂוֹתֵה, מְסַלֵּסל בְּשַׁעֲרוֹ, וְאוֹמֵר בְּרוּךְ הַמְקוֹם שֶׁהִשְׁכִּיחַנִי בֵּית אָבִי. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָבִיךָ מִתְאַבֵּל עֲלֶיךָ בְּשֵׁק וְאַפֵּר, וְאַתָּה אוֹכֵל וְשׂוֹתֵה וּמְסַלֵּסל בְּשַׁעֲרֶךָ, הֲרִי אֲדוֹנֶתְךָ מִזְדַּוְגֶת לְךָ וּמַצְרָה לְךָ. לְכָה כְּתִיב: וְתִשָּׂא אֶשֶׁת אֲדֹנָיו.

Devarim 8:17

and you say to yourselves, "My own power and the might of my own hand have won this wealth for me."

וְאָמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ כַּחֲלֵי וְעֵצָם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת־הַתִּיל הַזֶּה:

Bereshit 41:33-38

"Accordingly, let Pharaoh find a man of discernment and wisdom, and set him over the land of Egypt. And let Pharaoh take steps to appoint overseers over the land, and organize the land of Egypt in the seven years of plenty. Let all the food of these good years that are coming be gathered, and let the grain be collected under Pharaoh's authority as food to be stored in the cities. Let that food be a reserve for the land for the seven years of famine which will come upon the land of Egypt, so that the land may not perish in the famine... And Pharaoh said to his courtiers, "Could we find another like him, a man in whom is the spirit of God?"

וְעַתָּה יִרְא פַרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכֵם וְיִשִּׁיתֵהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: יַעֲשֶׂה פַרְעֹה וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל־הָאָרֶץ וְחִמַּשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַת שָׁנֵי הַשָּׁבַע: וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֲכָל־הַשָּׁנִים הַטֹּבֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פַרְעֹה אֲכָל־בְּעָרִים וְשִׁמְרוּ: וְהָיָה הָאֲכָל לְפִקְדוֹן לְאֶרֶץ לְשִׁבְעַת שָׁנֵי הַרָעָב אֲשֶׁר תֵּהֵי־בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תִכְרַת הָאָרֶץ בְּרָעָב: וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי כָל־עַבְדָּיו: וַיֹּאמֶר פַרְעֹה אֶל־עַבְדָּיו הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר כִּוֵּן אֱלֹהִים בּוֹ:

Tanchuma Vayigash 11

כל הרעות שאירעו ליוסף אירעו לציון וכן הטובות, נאמר ביוסף ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה (בראשית לט ו), ובציון כתיב יפה נוף משוש כל הארץ (תהלים מח ג), ביוסף כתיב ויהי ה' את יוסף (בראשית שם /ל"ט/ כא), ובציון כתיב והיה עיני ולבי שם כל הימים (מ"א =מלכים א' ט ג), ביוסף כתיב איננו גדול (בראשית שם /ל"ט/ ט), ובציון כתיב ה' בציון גדול (תהלים צט ב), ביוסף כתיב ויט אליו חסד (בראשית שם /ל"ט/ כא), ובציון כתיב זכרתי לך חסד

נעורִיך (ירמיה ב ב), ביוסף כתיב ויגלח ויחלף שמלותיו (בראשית מא יד), ובציון כתיב אם רחץ ה' צואת בני ציון (ישעיה ד ד), ביוסף כתיב רק הכסא אגדל ממך (בראשית שם מ"א / מ), ובציון כתיב יקראו לירושלים כסא ה' (ירמיה ג ז), ביוסף כתיב וילבש אותו בגדי שש (בראשית שם מ"א / מב), ובציון כתיב עורי עורי לבשי עוזך ציון (ישעיה נב א) ביוסף כתיב ואת יהודה שלח לפניו (בראשית מו כח), ובציון כתיב הנני שולח מלאכי ופינה דרך לפני (מלאכי ג א).

...all of the troubles which happened to Yosef happened to Zion, and so too all of the good things. It says about Yosef "...and Joseph had handsome features and a beautiful complexion," (Bereshit 38:6) and about Zion it is written "The fairest of branches, the joy of the entire earth..." (Tehillim 48:3) About Yosef it is written "The Lord was with Joseph..." (Bereshit 39:21) and about Zion it is written "...and My eyes and My heart shall be there at all times." (Melachim I 9:3) About Yosef it is written "In this house, there is no one greater than I..." (Bereshit 39:9) and about Zion it is written "The Lord is great in Zion..." (Tehillim 99:2) About Yosef it is written "...and He extended charisma to him..." (Bereshit 39:21) and about Zion it is written "...I remember to you the lovingkindness of your youth..." (Yirmiyahu 2:2) About Yosef it is written "...and he shaved and changed his clothes..." (Bereshit 41:14) and about Zion it is written "When the Lord shall have washed away the filth of the daughters of Zion..." (Yeshayahu 4:4) About Yosef it is written "...only [with] the throne will I be greater than you," (Bereshit 41:40) and about Zion it is written "...At that time, they will call Jerusalem The Throne of the Lord..." (Yirmiyahu 3:17) About Yosef it is written "...and he attired him [with] raiment of fine linen..." (Bereshit 41:42) and about Zion it is written "Awaken, awaken, put on your strength, O Zion..." (Yeshayahu 52:1) About Yosef it is written "He sent Judah ahead of him..." (Bereshit 46:28) and about Zion it is written "Behold I send My angel, and he will clear a way before Me." (Malachi 3:1)

Bereshit 45:5

עַתָּה וְאֶל-תַּעֲצָבוֹ וְאֶל-יִסְרָ בְּעֵינֵיכֶם כִּי-מָכַרְתֶּם אֹתִי הַגָּדָה כִּי לְמַחְיָה שָׁלַחְנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם:

Now, do not be distressed or reproach yourselves because you sold me hither; it was to save life that God sent me ahead of you.